

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 8 czerwca 1960 r.

Nr 26

TRESC:

Poz.:

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW.

148 — z dnia 3 maja 1960 r. w sprawie organizacji państwowych komisji arbitrażowych i trybu postępowania arbitrażowego 249

ROZPORZĄDZENIA:

149 — Ministra Finansów z dnia 28 maja 1960 r. zmieniające rozporządzenie z dnia 17 marca 1949 r. w sprawie wykonania ustawy o podatku od wynagrodzeń 258
 150 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 marca 1960 r. w sprawie ustalenia wykazu miejscowości, w których stosuje się tryb postępowania, określony w art. 6 §§ 1—4 ustawy z dnia 22 maja 1958 r. o zastrzeżeniu odpowiedzialności karnej za chuliǵaństwo 258
 151 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 maja 1960 r. w sprawie powierzenia Sądowi Powiatowemu w Łomży spraw o rozwód 258
 152 — Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 16 maja 1960 r. w sprawie barwienia artykułów żywności 259

148

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 3 maja 1960 r.

w sprawie organizacji państwowych komisji arbitrażowych i trybu postępowania arbitrażowego.

Na podstawie art. 3 ust. 2, art. 19 ust. 3, art. 27 ust. 3, art. 33 ust. 2 i art. 38 dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o państwowym arbitrażu gospodarczym (Dz. U. z 1958 r. Nr 29, poz. 132 i z 1960 r. Nr 9, poz. 58) zarządza się, co następuje:

D Z I A Ł I

ORGANIZACJA KOMISJI ARBITRAŻOWYCH

Rozdział 1.

Komisje arbitrażowe.

§ 1. Okręgowe komisje arbitrażowe rozpoznają sprawy w pierwszej instancji.

§ 2. Główna Komisja Arbitrażowa rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń okręgowych komisji arbitrażowych oraz rewizje nadzwyczajne.

§ 3. 1. Komisje arbitrażowe orzekają w zespołach trzyosobowych. Nadzwyczajną rewizję rozpoznaje Główna Komisja Arbitrażowa w zespole orzekającym złożonym z 5 członków, pod przewodnictwem Prezesa lub wyznaczonego przez niego wiceprezesa Komisji.

2. Prezes komisji arbitrażowej może zarządzić rozpoznanie sporu o większym znaczeniu gospodarczym lub sporu przedumownego przez zespół orzekający powiększony o dwie osoby.

§ 4. 1. Okręgowe komisje arbitrażowe rozpoznają jednoosobowo sprawy, w których:

1) wartość przedmiotu sporu nie przekracza 10.000 zł,

- 2) strona pozwana nie złożyła wyjaśnień w związku z treścią wniosku bądź w wyjaśnieniach tych uznała jego zdanie,
- 3) obie strony nie wyznaczyły członków zespołu orzekającego lub wyznaczeni członkowie zespołu orzekającego nie przybyli na posiedzenie komisji arbitrażowej,
- 4) tylko jedna ze stron wyznaczyła członka zespołu orzekającego, a członek ten nie przybył na posiedzenie komisji arbitrażowej.

2. Prezes komisji arbitrażowej może przekazać określoną w ust. 1 sprawę do rozpoznania zespołowi orzekającemu, jeżeli uzna, że jest zawila.

3. Przepisy o prawach i obowiązkach zespołu orzekającego stosuje się do prezesów, wiceprezesów i pracowników komisji arbitrażowych rozpoznających sprawy jednoosobowo.

§ 5. Główna Komisja Arbitrażowa wydaje zbiór uchwał kolegium arbitrażu oraz orzeczeń i zarządzeń zawierających zasadnicze rozstrzygnięcia w zakresie orzecznictwa i organizacji państwowego arbitrażu.

Rozdział 2.

Podział czynności.

§ 6. 1. Prezes komisji arbitrażowej ustala podział czynności, określając według działów gospodarki narodowej, jakie kategorie spraw przydzielone zostały do załatwienia prezesowi, a jakie wiceprezesom.

2. Podział czynności w okręgowej komisji arbitrażowej podlega zatwierdzeniu przez Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej.

3. Podział czynności w Główniej Komisji Arbitrażowej może przewidzieć, że określone kategorie spraw załatwia członek komisji arbitrażowej wyznaczony na przewodniczącego zespołu orzekającego.

Rozdział 3.

Wyznaczanie członków zespołów orzekających.

§ 7. 1. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej wyznacza ściśle członków zespołu orzekającego w każdej sprawie, uwzględniając w miarę możliwości ich specjalne wiadomości w tej dziedzinie gospodarki narodowej, której sprawa dotyczy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku wyznaczenia członka zespołu orzekającego przez prezesa okręgowej komisji arbitrażowej.

3. Jeżeli członek zespołu orzekającego nie może wziąć udziału w posiedzeniu komisji arbitrażowej, powinien niezwłocznie zawiadomić o tym prezesa.

§ 8. 1. Strony powinny w miarę możliwości wyznaczać członków zespołu orzekającego spośród osób zamieszkałych w siedzibie okręgowej komisji arbitrażowej rozpatrującej spór.

2. Jeżeli jedna ze stron we wniosku lub w odpowiedzi na wniosek nie wyznaczy członka zespołu orzekającego lub jedna z wyznaczonych przez strony osób nie przybędzie na posiedzenie — drugiego członka zespołu orzekającego wyznacza prezes.

3. Gdy po stronie powodowej lub pozwanej występuje kilka podmiotów, a każdy z nich wskaże innego członka zespołu orzekającego, prezes wyznaczy, który z nich wejdzie w skład zespołu orzekającego.

Rozdział 4.

Prawa i obowiązki członków zespołów orzekających.

§ 9. Członek zespołu orzekającego obowiązany jest zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których dowiedział się w związku z udziałem w rozstrzygnięciu sporu.

§ 10. 1. Członek zespołu orzekającego powinien być wyłączony, jeżeli rozstrzygnięcie sporu może zadecydować o jego odpowiedzialności karnej, cywilnej lub dyscyplinarnej.

2. O wyłączeniu prezesów okręgowych komisji arbitrażowych, wiceprezesów i członków zespołów orzekających Głównej Komisji Arbitrażowej decyduje Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej, o wyłączeniu zaś wiceprezesów i członków zespołów orzekających okręgowych komisji arbitrażowych — prezes okręgowej komisji arbitrażowej.

Rozdział 5.

Ustalanie ogólnych wytycznych orzecznictwa arbitrażowego.

§ 11. Ogólne wytyczne orzecznictwa arbitrażowego ustala kolegium arbitrażu Głównej Komisji Arbitrażowej na wniosek Ministra Finansów, Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej.

§ 12. 1. Projekty uchwał kolegium arbitrażu opracowuje Główna Komisja Arbitrażowa i przesyła je do zaopiniowania wnioskodawcy i zainteresowanym resortom, zarządom naczelnym organizacji spółdzielczych oraz innym organizacjom gospodarczym. Opinie nadesłane po upływie dni czternastu od daty doręczenia projektu uchwały mogą nie być wzięte pod uwagę na posiedzeniu kolegium arbitrażu.

2. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej zawiadamia o terminie posiedzenia kolegium arbitrażu zainteresowane ministerstwa, naczelnice organizacji spółdzielcze i organizacje gospodarcze.

§ 13. Kolegium arbitrażu podejmuje uchwały w składzie Prezesa lub wiceprezesa Głównej Komisji Arbitrażowej jako przewodniczącego i co najmniej 6 członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, a w razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.

Rozdział 6.

Nadzór i administracja.

§ 14. Minister Finansów wykonuje zwierzchni nadzór nad państwowym arbitrażem gospodarczym.

§ 15. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej kieruje pracami Głównej Komisji Arbitrażowej i wykonuje nadzór nad okręgowymi komisjami arbitrażowymi.

§ 16. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej ma prawo żądać od prezesa okręgowej komisji arbitrażowej wyjaśnień, wglądać sam lub przez delegowanego pracownika w prace komisji okręgowej, uchylać zarządzenia niezgodne z przepisami porządkowymi oraz usuwać skutki tych uchybień.

§ 17. 1. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej może wzywać osoby kierujące arbitrażem resortowym na wspólne narady celem omówienia wykonywania ogólnych wytycznych wydanych przez Główną Komisję Arbitrażową.

2. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej może sprawdzać, w jaki sposób udzielone wytyczne są przez arbitraż resortowy wykonywane. Prezes przedstawia właściwemu ministrowi wnioski w sprawie usunięcia stwierdzonych uchybień, natomiast sam nie wydaje zarządzeń zmierzających do ich usunięcia.

§ 18. Prezesi okręgowych komisji arbitrażowych dysponują kredytami budżetowymi tych komisji i w tym zakresie są władzą asygnującą, chyba że Minister Finansów zarządzi inaczej.

§ 19. Tryb wewnętrznego urzędowania komisji arbitrażowych określi regulamin wydany przez Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej. Regulamin ten wymaga zatwierdzenia przez Ministra Finansów.

Rozdział 7.

Zawiadamianie organów nadzorujących o uchybieniach w gospodarce społecznej.

§ 20. 1. Komisja arbitrażowa zawiadamia właściwe organy nadzorcze, a w odpowiednich przypadkach organy powołane do ścigania przestępstw, o dostrzeżonych uchybieniach w wykonywaniu narodowych planów gospodarczych.

2. Na podstawie spostrzeżeń poczynionych przy rozstrzygnięciu sporów przez komisje arbitrażowe Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej zawiadamia właściwego ministra lub zarząd naczelną organizację spółdzielczą o uchybieniach w działalności jednostek gospodarki społecznej, problemach organizacyjnych lub potrzebie wydania aktów normatywnych zmierzających do usunięcia tych uchybień oraz innych przeszkód w wykonywaniu planów gospodarczych.

3. O uchybieniach w działalności przedsiębiorstw przemysłu i handlu podporządkowanych radom narodowym zawiadamia prezes komisji arbitrażowej prezydium właściwej rady.

4. O uchybieniach w działalności spółdzielni prezes komisji arbitrażowej zawiadamia również właściwy związek spółdzielni.

5. Organ, który otrzymał od prezesa komisji arbitrażowej

wej zawiadomienie o uchybieniach stwierdzonych w działalności jednostek gospodarki społecznej, zawiadomi go, czy i jakie kroki przedsięwzięte zostały na skutek otrzymanego zawiadomienia.

D Z I A Ł A II

TRYB POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO

Rozdział 8.

Wniosek.

§ 21. 1. Wniosek o rozpoznanie sprawy należy złożyć na piśmie we właściwej komisji arbitrażowej.

2. We wniosku należy wymienić nazwy i adresy jednostek, które mają być stronami w sporze, organ nadzorczy, nazwę i siedzibę banku finansującego i numer rachunku rozliczeniowego wnioskodawcy, oznaczenie wartości przedmiotu sporu, zwięzły opis stanu faktycznego, który jest podstawą zwrócenia się do komisji arbitrażowej, wykaz dowodów ze wskazaniem, jakie okoliczności mają być nimi udowodnione, oraz dokładnie określone żądanie. Wniosek do okręgowej komisji arbitrażowej powinien nadto zawierać imię, nazwisko i adres wyznaczonego przez stronę członka zespołu orzekającego, jeżeli wartość przedmiotu sporu przewyższa 10.000 zł.

3. Wniosek powinien być podpisany przez osoby uprawnione do reprezentowania jednostki.

4. Do wniosku załączyć należy oryginały lub odpisy dokumentów powołanych we wniosku, o ile znajdują się w posiadaniu strony, odpis pisma do pozwanego z wezwaniem do dobrowolnego wykonania świadczenia z dowodem nadania, odpis odpowiedzi pozwanego na to wezwanie oraz dokument stwierdzający miejsce wykonania umowy, o ile wniosek złożony został do komisji właściwej według miejsca wykonania umowy.

5. Nadto do wniosku załączyć należy jego odpisy i odpisy załączników dla uczestniczących w sprawie jednostek.

6. Z wnioskiem o rozpoznanie sprawy połączyć można wniosek o zabezpieczenie roszczenia.

§ 22. 1. Wniosek o rozpoznanie sprawy należy złożyć najpóźniej w ciągu jednego roku od dnia, w którym wierzyciel mógł żądać zaspokojenia roszczenia, a w przypadkach gdy dochodzenie roszczeń jest ograniczone terminem zawitym krótszym niż rok lub też podlega krótszemu przedawnieniu, wniosek powinien być złożony przed upływem terminu zawitego lub przedawnienia.

2. Terminy przewidziane w ust. 1 nie biegają w okresie od dnia złożenia przez wierzyciela w banku dokumentów, stanowiących podstawę rozliczenia inkasowego, do dnia zwrotu tych dokumentów wierzycielowi.

3. Terminy przewidziane w ust. 1 nie biegają w stosunku do jednostki nie podlegającej arbitrażowi resortowemu w okresie od daty zawiadomienia jej przez resortową komisję arbitrażową o toczącym się sporze między jednostkami podlegającymi arbitrażowi resortowemu do dnia uprawomocnienia się orzeczenia w tym sporze.

4. Prezes komisji arbitrażowej może w wyjątkowych uzasadnionych przypadkach z urzędu lub na wniosek strony przywrócić uchybiony termin (ust. 1). Wniosek strony o przywrócenie terminu będzie rozpoznany tylko wówczas, jeżeli został złożony wniosek o rozstrzygnięcie sporu.

§ 23. Jeżeli wniosek kieruje się łącznie przeciwko pozwanym, dla których miejscowo właściwe są różne komisje arbitrażowe, wybór między tymi komisjami należy do powoda.

§ 24. 1. Prezes komisji arbitrażowej, do której wniosek został wniesiony, stwierdzając niewłaściwość tej komisji, przekazuje sprawę komisji właściwej.

2. Przepis ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie w przypadku, gdy spór podlega rozpoznaniu przez arbitraż resortowy.

§ 25. 1. Jednym wnioskiem można dochodzić kilku roszczeń przeciwko temu samemu pozwanemu, można również jednym wnioskiem dochodzić roszczeń przeciwko kilku pozwanym, jeżeli roszczenia te opierają się na tej samej podstawie faktycznej.

2. Komisja arbitrażowa może wyłączyć do odrębnego rozpoznania poszczególne roszczenia, jeżeli to przyczyni się do uproszczenia lub przyspieszenia postępowania.

3. Komisja arbitrażowa może połączyć do wspólnego rozpoznania sprawy wszczęte z wniosków różnych powodów i przeciw różnym pozwanym, jeżeli roszczenia oparte są na tej samej podstawie prawnej lub faktycznej.

§ 26. Przepisy §§ 21—25 stosuje się odpowiednio do wniosków zgłaszanych przez jednostki określone w art. 13 ust. 2 i 3 i art. 14 ust. 1 i 2 dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o państwowym arbitrażu gospodarczym (Dz. U. z 1953 r. Nr 29, poz. 132 i z 1960 r. Nr 9, poz. 58).

§ 27. 1. W postępowaniu arbitrażowym reprezentuje stronę jej kierownictwo lub pełnomocnik ustanowiony przez nią spośród jej pracowników.

2. Na wniosek strony pełnomocnika może wyznaczyć również spośród swoich pracowników organ nadzorujący stronę albo inna jednostka nadzorowana przez ten sam organ. Jeżeli stroną jest spółdzielnia, pełnomocnikiem może być również pracownik związku, w którym spółdzielnia jest zrzeszona, lub innej spółdzielni zrzeszonej w tym samym związku.

§ 28. 1. Dyrektor właściwego zjednoczenia (jednostki równorzędnej) lub zarząd właściwej naczelnej organizacji spółdzielczej może zezwolić jednostkom nadzorowanym lub ich grupom na udzielenie pełnomocnictwa osobom nie wymienionym w § 27.

2. Pełnomocnictwo takie nie może być jednak udzielone osobom zatrudnionym w organach wymiaru sprawiedliwości, prokuraturze oraz państwowym arbitrażu gospodarczym.

3. Osobom, które były zatrudnione w dziale orzecznictwa państwowego arbitrażu gospodarczego, nie może być w okresie dwóch lat po opuszczeniu zajmowanych stanowisk udzielone bez zgody Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej pełnomocnictwo do reprezentowania jednostki gospodarki społecznej przed komisją arbitrażową mającą siedzibę w tej miejscowości, w której osoby te były zatrudnione.

§ 29. 1. Przy obliczaniu wartości przedmiotu sporu stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

2. Podana we wniosku wartość podlega sprawdzeniu przez prezesa komisji arbitrażowej.

§ 30. 1. Jeżeli wniosek nie odpowiada warunkom formalnym lub jest niedostatecznie opłacony, prezes wzywa stronę do stosownego poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie tygodniowym.

2. Po bezskutecznym upływie tego terminu prezes może bądź zwrócić wniosek, bądź nadając bieg sprawie zarządzić sporządzenie brakujących odpisów na koszt powoda i wszcząć postępowanie egzekucyjne celem ściągnięcia nie uiszczonych opłat oraz kosztów usunięcia braków.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do wniosków i pism niedostatecznie opłaconych tylko w tych przypadkach, gdy nie uiszczona część opłaty arbitrażowej nie przekracza połowy należnej opłaty.

§ 31. 1. Prezes komisji arbitrażowej odrzuci wniosek:

- 1) jeżeli droga postępowania arbitrażowego jest niedopuszczalna,
- 2) jeżeli w sprawie objętej wnioskiem toczy się postępowanie arbitrażowe pomiędzy tymi samymi stronami o to samo roszczenie lub jeżeli sprawa taka została już prawomocnie rozstrzygnięta,
- 3) jeżeli wniosek został złożony po upływie terminów określonych w § 22 ust. 1.

2. Odrzucenie wniosku z przyczyn wymienionych w ust. 1 może nastąpić również na rozprawie orzeczeniem komisji arbitrażowej.

Rozdział 9.

Wyjaśnienia i wnioski stron.

§ 32. 1. Nadając bieg sprawie, prezes zarządza doręczenie odpisu wniosku stronie pozwanej i wzywa ją do złożenia w określonym terminie wyjaśnień, wskazania dowodów na okoliczności faktyczne w nich podane, a w sprawie rozpoznawanej przez okręgową komisję arbitrażową — także do wyznaczenia członka zespołu orzekającego, jeżeli wartość przedmiotu sporu przewyższa 10.000 zł.

2. Przepisy rozdziału poprzedniego stosuje się odpowiednio.

§ 33. 1. Strona pozwana obowiązana jest do złożenia w określonym terminie wyjaśnień i odpowiedzi na doręczony jej wniosek.

2. W razie nieusprawiedliwionego niedopełnienia obowiązku przewidzianego w ust. 1 komisja arbitrażowa może rozpoznać sprawę i wydać orzeczenie bez wzywania stron na podstawie posiadanego materiału dowodowego.

3. Składając wyjaśnienia strona pozwana wskaże jednocześnie organ nadzorczy, któremu podlega, nazwę i siedzibę banku finansującego oraz numer rachunku rozliczeniowego.

§ 34. Strona pozwana może składając wyjaśnienia zgłosić wniosek o rozpoznanie roszczenia wzajemnego, jeżeli ono pozostaje w związku z roszczeniem powoda lub nadaje się do potrącenia bądź jeżeli rozpoznanie go może mieć wpływ na rozstrzygnięcie o roszczeniu powoda.

§ 35. 1. Każda ze stron obowiązana jest do oświadczenia się zgodnie z prawdą co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych.

2. Jeżeli skutek złożenia przez stronę niezgodnych z prawdą wyjaśnień, uchylenia się od wyjaśnień albo spóźnionego przytoczenia istotnych okoliczności faktycznych i powołania dowodów nastąpiła zwłoka w rozstrzygnięciu sprawy, komisja arbitrażowa może — niezależnie od wyniku sprawy — nałożyć na stronę obowiązek zwrotu tych kosztów, które strona ta wywołała swym postępowaniem.

§ 36. Strona obowiązana jest odpisy wszelkich pism i załączników składanych przez nią komisji arbitrażowej w toku postępowania przesłać jednocześnie listem poleconym stronie przeciwnej i współuczestnikom postępowania, a dowód wyśłania przedstawić komisji arbitrażowej.

Rozdział 10.

Protokoły i doręczenia.

§ 37. 1. Komisja arbitrażowa sporządza protokół każdej czynności mogącej mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

2. W protokole podać należy czas, miejsce przeprowadzonej czynności, nazwiska osób biorących udział w przeprowadzonej czynności z ramienia komisji arbitrażowej i stron oraz dokładny opis przeprowadzonej czynności, złożonych oświadczeń lub zeznań. Protokół podpisują przewodniczący i protokolant.

3. Pozostałe czynności ujmują się w formę notatki. Notatka powinna być podpisana przez sporządzającego ją i oznaczona datą sporządzenia.

§ 38. Strony mogą w terminie trzydniowym od daty sporządzenia protokołu zgłosić sprostowanie lub uzupełnienie w formie załącznika do tego protokołu. O sprostowaniu lub odmowie sprostowania zawiadamia się obie strony.

§ 39. 1. Komisja arbitrażowa może wzywać strony, świadków i biegłych telefonicznie lub telegraficznie. O wezwaniu telefonicznym zamieszcza się w aktach sprawy notatkę, stwierdzającą datę przeprowadzonej rozmowy telefonicznej i nazwiska osób, które nadawały i odbierały wezwanie.

2. Poza tym przy doręczeniu stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

Rozdział 11.

Dowody.

§ 40. Prezes komisji arbitrażowej zarządza przeprowadzenie postępowania dowodowego co do faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu. W zarządzeniu prezes oznaczy fakty podlegające stwierdzeniu i środek dowodowy oraz ustali, czy postępowanie dowodowe odbędzie się przed zespołem orzekającym, czy też sam je przeprowadzi.

§ 41. Prezes komisji arbitrażowej może wezwać świadków i biegłych do złożenia zeznań lub opinii na piśmie, uprzedzając ich zarazem o odpowiedzialności za fałszywe zeznania.

§ 42. 1. Prezes zawiadamia strony o terminie przesłuchania biegłego lub świadka bądź o przeprowadzeniu oględzin lub innego dowodu w terminie umożliwiającym im wzięcie udziału w czynnościach.

2. Prezes może odstąpić od zawiadomienia stron o tym terminie, jeżeli spowodowałoby to opóźnienie rozstrzygnięcia sprawy.

3. Jeżeli strony nie były obecne przy przeprowadzaniu dowodów, powinny one mieć możliwość zapoznania się z wynikami i złożenia wyjaśnień przed rozstrzygnięciem sprawy.

§ 43. Może być dopuszczony dowód przeciwny co do treści oświadczeń złożonych w dokumencie publicznym lub prywatnym.

§ 44. Dopuszczenia dowodu ze świadków dla ustalenia faktu i treści czynności dokonanej w obrocie gospodarczym można odmówić, jeżeli — zgodnie z obowiązującymi przepisami — dokonanie tej czynności powinno być stwierdzone na piśmie. Dowód ze świadków powinien być jednak przeprowadzony, jeżeli przemawia za tym interes gospodarki narodowej, a w szczególności względy ochrony własności społecznej, oraz gdy zostało uprawdopodobnione, że czynność — mimo niesporządzenia dokumentu — była dokonana.

§ 45. 1. Oprócz list rzeczoznawców przewidzianych w przepisach szczególnych okręgowe komisje arbitrażowe prowadzą listy biegłych według poszczególnych gałęzi wiedzy, umiejętności lub działów gospodarki narodowej.

2. W postępowaniu dowodowym prezes komisji arbitrażowej może wezwać do złożenia opinii osobę, która nie jest wpisana na listę biegłych.

§ 46. Tajemnicą urzędową lub służbową w dziedzinie gospodarczej można zasłaniać się tylko na podstawie szczególnych przepisów o ochronie tajemnicy.

§ 47. Prezes komisji arbitrażowej może z urzędu lub na wniosek strony zarządzić przeprowadzenie dowodów jeszcze przed złożeniem wniosku o rozpoznanie sprawy lub przed złożeniem wyjaśnień przez pozwanego w przypadku:

- 1) gdy zachodzi obawa, że przeprowadzenie dowodów stanie się niewykonalne lub zbyt utrudnione,
- 2) gdy zachodzi potrzeba ustalenia wad albo w ogóle właściwości rzeczy lub robót.

§ 48. W sprawach nie uregulowanych przepisami niniejszego rozporządzenia stosuje się do postępowania dowodowego odpowiednio przepisy działu III tytułu III księgi drugiej części I kodeksu postępowania cywilnego.

Rozdział 12.

Posiedzenia komisji arbitrażowej.

§ 49. Prezes komisji arbitrażowej kieruje sprawą na posiedzenie komisji arbitrażowej:

- 1) jeżeli zarządził przeprowadzenie dowodów przed zespołem orzekającym lub
- 2) jeżeli uznał, że zebrane przez niego dowody wystarczają do rozstrzygnięcia sprawy; zespół orzekający może dopuścić i przeprowadzić dowody uzupełniające.

§ 50. 1. O terminie posiedzenia strony powinny być zawiadomione przynajmniej na tydzień przed posiedzeniem. Jeżeli wymaga tego interes gospodarki narodowej, prezes komisji arbitrażowej zawiadamia o terminie posiedzenia właściwy organ nadzorujący.

2. Od obowiązku zawiadomienia stron prezes komisji arbitrażowej może odstąpić tylko w takich sprawach, w których oczywiste jest w świetle zebranego materiału, że ustna rozprawa z udziałem stron nie może mieć wpływu na rozstrzygnięcie sporu.

3. Zawiadamiając strony o terminie posiedzenia, należy zaznaczyć, czy stawiennictwo stron jest obowiązkowe, czy też stanowi ono jedynie ich uprawnienie (stawiennictwo nieobowiązkowe).

§ 51. Posiedzenia komisji arbitrażowej są jawne tylko o tyle, o ile zespół orzekający uzna, że ze względu na interes publiczny jest to wskazane.

§ 52. 1. Na posiedzeniu komisji arbitrażowej referuje sprawę prezes komisji arbitrażowej lub wyznaczony przez niego członek zespołu orzekającego albo pracownik orzecznictwa.

2. Posiedzenie komisji arbitrażowej z udziałem stron obejmuje ponadto wyjaśnienia stron i rozważenie wyników postępowania dowodowego.

Rozdział 13.

Zawieszenie i umorzenie postępowania.

§ 53. 1. Komisja arbitrażowa może zawiesić postępowanie w następujących przypadkach:

- 1) jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego sporu lub poprzedniego orzeczenia organu administracji państwowej,
- 2) jeżeli ujawni się czyn, którego ustalenie w drodze karnej lub dyscyplinarnej mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie rozpatrywanej sprawy,
- 3) w razie ogłoszenia upadłości jednej ze stron,
- 4) na zgodny wniosek stron.

2. Postępowanie zawieszono może być podjęte w każdej chwili z urzędu lub na wniosek jednej ze stron.

3. Postępowanie zawieszono na zgodny wniosek stron (ust. 1 pkt 4) podlega umorzeniu, jeżeli nie zostało podjęte w ciągu roku od daty wydania orzeczenia zawieszającego postępowanie.

§ 54. Komisja arbitrażowa umarza postępowanie, jeżeli rozstrzygnięcie co do przedmiotu sporu stało się zbędne. Umorzenie postępowania w II instancji powoduje uprawomocnienie się orzeczenia I instancji.

Rozdział 14.

Orzeczenie.

§ 55. Komisja arbitrażowa rozstrzyga sprawę i wydaje orzeczenie, gdy uzna, że okoliczności mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu zostały dostatecznie wyjaśnione.

§ 56. 1. Komisja arbitrażowa może wydać orzeczenie częściowe, jeżeli dostatecznie wyjaśniona została część żądania lub niektóre z żądań strony.

2. Uznając żądanie za usprawiedliwione w zasadzie, komisja arbitrażowa może wydać orzeczenie wstępne tylko co do samej zasady, co do spornej zaś wysokości roszczeń i innych wniosków zarządzić bądź dalszą rozprawę, bądź dalsze postępowanie dowodowe.

§ 57. Komisja arbitrażowa może rozstrzygnąć co do roszczenia, które nie było przedmiotem żądania lub co do którego żądanie cofnięto, jak również orzec ponad żądanie wniosku.

§ 58. Komisja arbitrażowa może uznać umowę lub jej część za sprzeczną z narodowym planem gospodarczym, orzec jej nieważność oraz może zobowiązać strony do zawarcia w określonym terminie nowej umowy przy zachowaniu ustalonych przez komisję istotnych postanowień umownych.

§ 59. Jeżeli w sprawie o odszkodowanie komisja arbitrażowa uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może orzec obowiązek zapłaty odpowiedniej sumy według swej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

§ 60. 1. Sentencja orzeczenia powinna zawierać oznaczenie komisji arbitrażowej, datę wydania orzeczenia, skład zespołu orzekającego, wymienienie stron i oznaczenie przedmiotu sprawy, rozstrzygnięcie komisji o roszczeniach stron, wskazanie funduszu, z jakiego ma być pokryte zasądzone roszczenie, jeżeli ono ma być pokryte z innych funduszy niż ze środków obrotowych, oraz pouczenie o środkach odwoławczych.

2. W razie uznania przez komisję, że nastąpiło jawne naruszenie ciężącego na jednostce gospodarki uspołecznionej obowiązku szczególnej troski o mienie społeczne, dyscypliny planowej, finansowej lub umownej albo zasad współżycia społecznego w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, decyzję o zawiadomieniu o tym jednostek zwierzchnich stron lub innych organów umieszcza się w sentencji.

§ 61. 1. W sentencji orzeczenia komisja ustali, która ze stron ponosi koszty postępowania.

2. Oprócz opłat arbitrażowych oraz wynikłych w toku postępowania wydatków wymienionych w § 109 do kosztów postępowania zalicza się koszty przejazdu i diet jednego przedstawiciela strony, delegowanego na posiedzenie komisji arbitrażowej. Zwrot kosztów przejazdu i diet przysługuje stronie tylko wówczas, gdy stawiennictwo jej było obowiązkowe (§ 50 ust. 3) i gdy przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia zgłosi wniosek o ich przyznanie.

3. Komisja może przyznać ponadto na wniosek strony tytułem kosztów postępowania ryczałt na pokrycie kosztów ogólnych związanych z przeprowadzeniem sprawy w wysokości 2% wartości przedmiotu sporu, nie mniej niż sto złotych i nie więcej niż tysiąc złotych, o ile uzna, że dochodzenie praw lub obrona wymagała szczególnego nakładu pracy.

§ 62. 1. W uzasadnieniu orzeczenia komisja podaje powody rozstrzygnięcia, wskazując ustaloną przez siebie podstawę faktyczną i prawną orzeczenia.

2. Sentencję orzeczenia podpisują wszyscy członkowie zespołu orzekającego, orzeczenie zaś z uzasadnieniem — przewodniczący zespołu orzekającego.

3. Wypis sentencji orzeczenia z uzasadnieniem doręcza się stronom z urzędu.

§ 63. Prezes komisji arbitrażowej może sprostować niedokładności, omyłki pisarskie, rachunkowe lub inne oczywiste pomyłki w orzeczeniu.

§ 64. Jeżeli komisja arbitrażowa nie orzekła o całości wniosku lub o wszystkich wnioskach, prezes komisji arbitrażowej lub strona może w ciągu 7 dni od daty doręczenia orzeczenia wystąpić o jego uzupełnienie.

§ 65. Komisja arbitrażowa, która wydała orzeczenie, rozstrzyga na wniosek prezesa lub strony wątpliwości co do wykładni orzeczenia, jakie mogłyby się nasygnąć przy jego wykonaniu.

§ 66. Wniosek o sprostowanie, uzupełnienie lub wykładnię orzeczenia nie ma wpływu na bieg terminu do złożenia środka odwoławczego.

Rozdział 15.

Środki odwoławcze.

§ 67. 1. Stronom służy odwołanie od orzeczeń okręgowych komisji arbitrażowych.

2. Jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia nie przekracza 10.000 zł, podstawą odwołania może być tylko zarzut istotnego naruszenia prawa.

3. Ograniczenie wynikające z ust. 2 nie dotyczy orzeczeń ustalających stosunek prawny lub prawo, odrzucających wniosek (§ 31 ust. 2), zawieszających postępowanie (§ 53) oraz orzeczeń wstępnych (§ 56 ust. 2).

§ 68. 1. Środek odwoławczy wnosi się do Głównej Komisji Arbitrażowej za pośrednictwem okręgowej komisji arbitrażowej w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia lub zarządzenia.

2. W sprawie zawilej prezes może z urzędu lub na wniosek strony przedłużyć stosownie termin do wniesienia odwołania, nie dłużej jednak niż na okres miesiąca.

3. Prezes może na wniosek strony przywrócić jej termin do wniesienia środka odwoławczego, jeśli uchybienie terminu nastąpiło bez jej winy. Wniosek o przywrócenie może być zgłoszony najpóźniej w ciągu 7 dni od ustania przyczyny, która spowodowała uchybienie.

§ 69. 1. Odwołanie powinno czynić zadość ogólnym wymaganiom przepisanych dla wniosków, a nadto ma zawierać oznaczenie zaskarżonego orzeczenia oraz zwięzłe wyłożenie podstaw odwołania ze wskazaniem w razie potrzeby nowych faktów i dowodów nie przytoczonych przed komisją okręgową oraz wskazanie danych zmian.

2. Przepis § 30 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 70. Jeżeli odwołanie odpowiada wymaganiom formalnym, prezes okręgowej komisji arbitrażowej przesyła aktą sprawy Głównej Komisji Arbitrażowej, która doręcza stronie przeciwnej odpis odwołania.

§ 71. Prezes okręgowej komisji arbitrażowej odrzuca odwołanie, jeżeli wniesione zostało po terminie lub jeżeli odwołanie nie służy (§ 67 ust. 2 i 3 i § 68 ust. 1).

§ 72. 1. Główna Komisja Arbitrażowa rozstrzygając odwołanie może zmienić orzeczenie okręgowej komisji arbitrażowej również w nie zaskarżonej części.

2. Poza tym w postępowaniu odwoławczym przed Główną Komisją Arbitrażową stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 8—14 niniejszego rozporządzenia.

3. Powołane przez stronę w odwołaniu nowe fakty lub dowody mogą być przez Główną Komisję Arbitrażową pominięte, jeżeli strona mogła z nich skorzystać w postępowaniu przed komisją okręgową, chyba że potrzeba ich powołania uzasadniona jest treścią zaskarżonego orzeczenia.

§ 73. 1. Na zarządzenie prezesa okręgowej komisji arbitrażowej zamykające drogę do wydania orzeczenia lub odmawiające zabezpieczenia dowodu (§ 47) służy stronom zażalenie do Głównej Komisji Arbitrażowej.

2. Prezes okręgowej komisji arbitrażowej może zmienić zarządzenie zaskarżone w trybie zażalenia, o ile uzna, że zażalenie jest uzasadnione.

3. Przepisy §§ 68—71 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 16.

Rewizja nadzwyczajna.

§ 74. 1. Od orzeczeń Głównej Komisji Arbitrażowej oraz resortowych komisji arbitrażowych może być założona rewizja nadzwyczajna. Podstawą do rewizji mogą być wyłącznie zarzuty istotnego naruszenia prawa.

2. Do wniesienia rewizji nadzwyczajnej uprawnieni są: Prokurator Generalny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej oraz właściwi dla stron ministrowie, a w przypadku gdy stronami w sporze są spółdzielnie, również zarządy właściwych dla nich naczelnych organizacji spółdzielczych.

3. Rewizję nadzwyczajną składa się do Głównej Komisji Arbitrażowej na piśmie w terminie zawitym trzech miesięcy od dnia doręczenia stronom odpisu orzeczenia.

§ 75. 1. Rewizja nadzwyczajna powinna zawierać oznaczenie zaskarżonego orzeczenia, przytoczenie podstaw rewizyjnych i ich uzasadnienie oraz wnioski o uchylenie lub zmianę orzeczenia w całości lub w części.

2. Do rewizji nadzwyczajnej załączyć należy jej odpisy dla uczestniczących w sprawie stron.

§ 76. W przypadku gdy Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej w związku z wniesionym przez stronę podaniem nie znajduje podstaw do założenia rewizji nadzwyczajnej, Główna Komisja Arbitrażowa zawiadamia o tym stronę wnoszącą podanie.

§ 77. 1. Rozpatrując rewizję nadzwyczajną Główna Komisja Arbitrażowa może oddalić rewizję lub zmienić albo uchylić wydane w sprawie orzeczenie arbitrażowe w całości lub w części. Główna Komisja Arbitrażowa nie jest związana wnioskami rewizyjnymi.

2. Rozpoznając sprawę ponownie komisja arbitrażowa związana jest wykładnią i wytycznymi zawartymi w orzeczeniu wydanym na skutek rewizji.

Rozdział 17.

Wznowienie postępowania.

§ 78. 1. Minister Finansów lub Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej może z urzędu lub na wniosek strony wznowić postępowanie zakończone prawomocnym orzeczeniem na tej podstawie:

- 1) że orzeczenie oparte zostało na dokumencie podrobionym bądź sfalszowanym lub na skazującym wyroku karnym następnie uchylonym lub
- 2) że ujawnione zostały takie nowe okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

2. Nie można żądać wznowienia po upływie lat dwu od uprawomocnienia się orzeczenia.

§ 79. Sprawę wznowioną rozpoznaje komisja arbitrażowa, która wydała orzeczenie w pierwszej instancji.

Rozdział 18.

Spory przedumowne.

§ 80. Miejscowo właściwą do rozpoznania sporów przedumownych jest ta okręgowa komisja arbitrażowa, w której okręgu wnioskodawca ma swą siedzibę.

§ 81. Do wniosku o rozpoznanie sporu przedumownego dołączyć należy protokół rozbieżności sporządzony przez strony oraz dowód podjęcia za pośrednictwem jednostki zwierzchniej lub organu, któremu strona podlega lub przez który jest nadzorowana, próby uzgodnienia spornych postanowień umowy.

§ 82. W sporach przedumownych pełnomocnik powinien przedstawić pełnomocnictwo do zawarcia spornej umowy.

§ 83. Spór przedumowny powinien być rozstrzygnięty, gdy obie strony mają swą siedzibę w okręgu komisji arbitrażowej, w ciągu 7 dni, w innych wypadkach — w ciągu 14 dni od daty wpływu wniosku, a w razie zażądania od wnioskodawcy uzupełnień — od daty ich nadesłania.

§ 84. 1. Do odwołań od orzeczeń wydanych w sporach przedumownych nie stosuje się ograniczenia wynikającego z § 67 ust. 2.

2. Odwołanie rozpatruje Główna Komisja Arbitrażowa w ciągu 5 dni od daty wpływu odwołania do Głównej Komisji Arbitrażowej.

§ 85. Przy rozpatrywaniu sporów przedumownych stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 1 i 8—17.

Rozdział 19.

Postępowanie upominawcze.

§ 86. 1. Prezes komisji arbitrażowej wydaje nakaz zapłaty bez wzywania pozwanego do złożenia wyjaśnień w przypadkach, gdy przedmiotem roszczenia jest należność pieniężna nie przekraczająca kwoty 10.000 zł albo należność pieniężna banku państwowego lub spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowej wynikająca z weksla lub skryptu dłużnego.

2. Nakaz zapłaty (ust. 1) może być wydany, jeżeli do wniosku dołączono odpis rachunku wraz z dowodem jego przesłania dłużnikowi oraz dowód stwierdzający przesłanie dłużnikowi przed złożeniem wniosku arbitrażowego pisma z wezwaniem do dokonania zapłaty w oznaczonym terminie i jeżeli z oddzielnego oświadczenia wnioskodawcy lub z treści wniosku wynika, że dłużnik nie kwestionował dochodzonej należności. Gdy stroną powodową jest bank państwowy lub spółdzielnia oszczędnościowo-pożyczkowa, do wniosku należy dołączyć tylko odpowiedni wyciąg z rachunku bankowego, stwierdzający wysokość dochodzonego roszczenia, oraz dowód wezwania pozwanego do dobrowolnego wykonania świadczenia.

3. Nakaz zapłaty wydaje się również bez względu na wysokość roszczenia, jeżeli wierzyciel dołączy do wniosku oprócz dowodu wezwania dłużnika do dobrowolnej zapłaty:

- 1) odpis złożonego przez dłużnika pisemnego uznania należności bądź odpis zwróconego przez bank nie pokrytego z powodu braku środków na rachunku bankowym żądania zapłaty zaakceptowanego przez dłużnika albo
- 2) w sprawach o zapłatę kwot należnych z tytułu rękopisów za wady dostarczonych artykułów odpis orzeczenia rzeczoznawcy albo branżowej komisji do spraw jakości towaru lub innego organu powołanego do orzekania o jakości towaru oraz dowód doręczenia odpisu tego orzeczenia stronie przeciwnej.

§ 87. 1. Prezes orzeka w nakazie zapłaty, że strona pozwana ma zaspokoić dochodzone roszczenia wraz z należnymi odsetkami i kosztami postępowania arbitrażowego.

2. Odpis nakazu zapłaty wraz z odpisem wniosku i załączników doręcza się z urzędu stronie pozwanej z pouczeniem, że służy jej prawo do wniesienia sprzeciwu i że w razie niewniesienia sprzeciwu i niezaspokojenia dobrowolnie nakazu zapłaty nakaz ten zostanie zaopatrzony klauzulą wykonalności po upływie 14 dni od daty doręczenia.

3. O wydaniu nakazu zapłaty komisja arbitrażowa zawiadamia wnioskodawcę.

§ 88. 1. Strona pozwana może w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu nakazu zapłaty wnieść przeciwko niemu sprzeciw.

2. Sprzeciw wnosi się do komisji arbitrażowej, której prezes wydał nakaz zapłaty.

§ 89. 1. Na skutek wniesionego sprzeciwu komisja arbitrażowa rozstrzyga sprawę w zwykłym trybie i wydaje orzeczenie.

2. Nakaz zapłaty, od którego nie został w terminie wniesiony sprzeciw, ma moc orzeczenia zapadłego w postępowaniu arbitrażowym i na wniosek strony powodowej zostaje zaopatrzony klauzulą wykonalności (§ 95 ust. 1).

§ 90. 1. Jeżeli strona złożyła wniosek o wydanie nakazu zapłaty nie odpowiadający wymaganiom § 86 lub jeżeli zasadność wniosku w całości lub w części budzi wątpliwości — prezes odmówi wydania nakazu i zarządzi rozpoznanie wniosku w zwykłym trybie.

2. Prezes komisji arbitrażowej odrzuci wniosek, jeżeli z jego treści lub dołączonych do niego dokumentów wynika, że zachodzą podstawy odrzucenia podane w § 31 ust. 1.

§ 91. Przepisy § 68 ust. 3, § 69 ust. 1, § 71 i § 73 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 20.

Wykonanie orzeczeń.

§ 92. 1. Orzeczenia zapadłe w pierwszej instancji są natychmiast wykonalne.

2. Komisja może ustalić w orzeczeniu, że orzeczenie będzie wykonalne dopiero po uprawomocnieniu się, jeżeli wskutek wykonania orzeczenia mogłaby wyniknąć dla strony niepowetowana szkoda.

§ 93. 1. Prezes komisji arbitrażowej zaopatruje wypis wykonalnego orzeczenia w klauzulę wykonalności.

2. W przypadkach przewidzianych w § 92 ust. 2 zaopatrzenie w klauzulę wykonalności następuje na wniosek strony po uprawomocnieniu się orzeczenia.

3. W razie utraty wypisu orzeczenia zaopatrzonego w klauzulę wykonalności ponowne wydanie takiego dokumentu może nastąpić po stwierdzeniu, że orzeczenie nie zostało zrealizowane na podstawie poprzednio uzyskanej klauzuli. W treści ponownie wydanej klauzuli wykonalności czyni się wzmiankę o wydaniu jej w zamian pierwotnej.

4. Wypis orzeczenia nie może być zaopatrzony w klauzulę wykonalności po upływie roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

§ 94. 1. Orzeczenie zapadłe w postępowaniu arbitrażowym, prawomocne nakazy zapłaty, ugody zatwierdzone w tym postępowaniu i zarządzenia prezesa komisji arbitrażowej powinny być wykonane bezzwłocznie bez wdrożenia postępowania egzekucyjnego.

2. W razie wniesienia odwołania (§ 67 ust. 1), wystąpienia o wykładnię orzeczenia (§ 65) lub o wznowienie postępowania (§ 78) prezes komisji arbitrażowej może wstrzymać wykonanie orzeczenia lub prawomocnego nakazu zapłaty do czasu rozstrzygnięcia odwołania lub wniosku w przedmiocie wykładni albo wznowienia, jeżeli uzna, że są podstawy do uwzględnienia odwołania lub wniosku, a strona prawdopodobnie, że wskutek wykonania orzeczenia lub nakazu może wyniknąć dla gospodarki narodowej lub dla niej niepowetowana szkoda.

3. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej może wstrzymać wykonanie orzeczenia, od którego została wniesiona nadzwyczajna rewizja.

§ 95. 1. Zaopatrzony w klauzulę wykonalności wypis orzeczenia, nakazu zapłaty, ugody zatwierdzonej przez komisję arbitrażową lub zarządzenia prezesa tej komisji składa wierzyciel we właściwym banku celem pokrycia roszczeń pieniężnych z rachunku bankowego dłużnika zgodnie z sentencją orzeczenia. Klauzula wykonalności powinna zawierać:

- 1) wzmiankę, że roszczenie podlega zaspokojeniu,
- 2) datę nadania klauzuli, podpis prezesa i odcisk pieczęci komisji arbitrażowej.

2. Jeżeli pokrycie roszczenia nie może nastąpić z funduszu wskazanego w sentencji orzeczenia, bank pokryje należność z innych funduszy dłużnika zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. Bank nie dokona zaspokojenia roszczenia, jeżeli dłużnik przedstawi wypis zarządzenia prezesa komisji arbitrażowej wstrzymującego wykonanie orzeczenia.

4. Wierzyciel nie może żądać zaspokojenia roszczenia, o ile dokumenty wymienione w ust. 1 zostaną złożone do banku po upływie jednego roku od dnia wydania klauzuli wykonalności, a w razie wstrzymania wykonania orzeczenia w związku z wniesieniem odwołania lub rewizji nadzwyczajnej — po upływie roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie.

5. Przy zbiegu roszczeń podlegających zaspokojeniu z rachunku w banku o kolejności zaspokojenia rozstrzyga data wpływu zgłoszenia do banku.

6. Tryb zaspokojenia roszczeń pieniężnych wierzyciela z kredytów budżetowych dłużnika ustalają przepisy szczególne.

Rozdział 21.

Postępowanie egzekucyjne.

§ 96. Orzeczenie, prawomocny nakaz zapłaty, ugoda zatwierdzona przez komisję arbitrażową i zarządzenie prezesa komisji arbitrażowej są tytułami egzekucyjnymi.

§ 97. 1. Jeżeli strona obowiązana do spełnienia świadczenia nie wykona go w ciągu 7 dni od doręczenia jej przez wierzyciela wezwania do dobrowolnego wykonania, a wierzyciel nie może uzyskać zaspokojenia w sposób przewidziany w § 95, wierzyciel może zwrócić się do prezesa komisji arbitrażowej, która rozpoznawała sprawę w pierwszej instancji, z wnioskiem o zarządzenie egzekucji, wskazując jej sposób.

2. Do wniosku dołączyć należy tytuł egzekucyjny i odpis wezwania do dobrowolnego wykonania z dowodem doręczenia.

§ 98. 1. Z wnioskiem o zarządzenie egzekucji należy wystąpić najpóźniej w ciągu jednego roku od dnia doręczenia orzeczenia, a w razie wstrzymania wykonania orzeczenia zapadłego w pierwszej instancji — od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

2. Prezes komisji arbitrażowej odmówi wydania zarządzenia egzekucyjnego, jeżeli wniosek został złożony po upływie terminu określonego w ust. 1, może jednak w wyjątkowych uzasadnionych przypadkach termin ten przedłużyć.

§ 99. Przepisy §§ 97 i 98 mają odpowiednie zastosowanie do nakazów zapłaty opatrzonej klauzulą wykonalności (§ 89 ust. 2), z tym że roczny termin na wystąpienie z wnioskiem o zarządzenie egzekucji liczy się przy nakazach zapłaty od upływu terminu do złożenia sprzeciwu.

§ 100. 1. Zarządzenie egzekucyjne wydaje prezes komisji arbitrażowej.

2. W zarządzeniu prezes oznacza świadczenie, jakie ma być spełnione, oraz sposób egzekucji, jaki stosownie do okoliczności uważa za odpowiedni.

§ 101. Postępowanie egzekucyjne przeprowadza się w trybie przepisanych w kodeksie postępowania cywilnego, z tym że:

- 1) ilekroć kodeks postępowania cywilnego przewiduje właściwość sądu w postępowaniu egzekucyjnym i do roz-

poznania skargi na czynności komornika, właściwa jest komisja arbitrażowa, której prezes wydał zarządzenie egzekucyjne,

- 2) zarządzenie egzekucji wydane w myśl § 100 zastępuje klauzulę wykonalności.

§ 102. 1. Prezes właściwej komisji arbitrażowej może z urzędu lub na wniosek strony wydać zarządzenie tymczasowe celem zabezpieczenia roszczeń wniosku złożonego w komisji arbitrażowej, jeżeli roszczenie jest wiarygodne, a niezabezpieczenie mogłoby spowodować niemożność wykonania żądania wniosku lub poważne szkody.

2. Przy wykonaniu zarządzenia tymczasowego prezes stoi odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału.

3. Zarządzenie tymczasowe jest natychmiast wykonalne.

§ 103. 1. Na zarządzenie prezesa okręgowej komisji arbitrażowej w przedmiocie zaopatrzenia orzeczenia w klauzulę wykonalności (§ 93 ust. 1), zarządzenia egzekucji (§ 100) lub zabezpieczenia roszczenia (§ 102 ust. 1) służy stronom zażalenie.

2. Przy składaniu i rozpatrywaniu zażaleń wymienionych w ust. 1 mają odpowiednio zastosowanie przepisy rozdziału 19.

D Z I A Ł III

O P Ł A T Y A R B I T R A Ż O W E

§ 104. 1. W postępowaniu przed komisjami arbitrażowymi pobiera się opłaty.

2. Do uiszczenia opłaty obowiązana jest strona składająca wniosek o dokonanie czynności powodującej opłatę.

§ 105. 1. Od wniosku o rozpoznanie sporu w postępowaniu zwykłym lub upominawczym, od roszczenia wzajemnego, od odwołania, z wyjątkiem odwołania od orzeczenia wstępnego, odrzucającego wniosek lub zawieszającego postępowanie, pobiera się opłatę w wysokości 2% od wartości przedmiotu sporu lub zaskarżenia, nie mniej jednak niż 150 zł.

2. W sporach przedumownych i o ustalenie stosunku prawnego lub prawa oraz od odwołania od orzeczenia wstępnego pobiera się opłatę stałą wynoszącą 300 zł.

3. Od zgłoszonego sprzeciwu w postępowaniu upominawczym, od zażaleń, odwołań od orzeczeń odrzucających wniosek lub zawieszających postępowanie, od wniosków o wstrzymanie wykonania orzeczenia, wznowienie postępowania, zabezpieczenie roszczenia, ponowne wydanie klauzuli wykonalności, zarządzenie egzekucji oraz od podań o założenie rewizji nadzwyczajnej składanych do Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej pobiera się opłatę stałą w wysokości 100 zł.

§ 106. 1. Opłaty arbitrażowe uiszcza się w całości w drodze przelewu na dochód budżetu centralnego w części dotyczącej Głównej Komisji Arbitrażowej.

2. Jednostka zobowiązana do uiszczenia opłaty powinna dołączyć do wniosku lub pisma powodującego opłatę oryginał potwierdzenia banku o wykonaniu polecenia przelewu. W potwierdzeniu tym oprócz sumy należy wymienić zgodnie z deklaracją polecającego przelew pełną nazwę strony przeciwnej oraz w miarę możliwości wskazać numer sprawy w komisji arbitrażowej.

3. Końcówkę należnej opłaty arbitrażowej nie przekraczającą kwoty 50 gr skreśla się, przekraczającą zaś tę kwotę — zaokrągla się wzwyż do pełnego złotego.

§ 107. 1. Jeżeli strona nie uiściła opłaty arbitrażowej, wniosek lub pismo, którego złożenie powoduje opłatę, podlega zwrotowi.

2. Jeżeli strona zwrócone jej pismołoży powtórnie wraz z dowodem uiszczenia opłat w ciągu 14 dni od stwierdzonej na tym piśmie daty zwrotu — pismo to uważa się za wniesione w terminie pierwotnym.

§ 108. 1. W przypadku rozpatrzenia sprawy wskutek wszczęcia postępowania arbitrażowego z urzędu lub założenia rewizji nadzwyczajnej — w interesie strony — komisja arbitrażowa ustali w orzeczeniu, czy i która ze stron ma obowiązek uiszczenia opłaty arbitrażowej.

2. Opłatę arbitrażową w przypadkach wymienionych w ust. 1 oblicza się według zasad podanych w § 105 ust. 1 i 2.

§ 109. Niezależnie od wysokości złożonych opłat komisja arbitrażowa może nałożyć na stronę lub strony obowiązek złożenia zaliczki na pokrycie tego rodzaju wydatków, jak należności świadków, biegłych i tłumaczy, koszty ogłoszeń w pismach, koszty opłat telefonicznych i telegraficznych, oraz innych kosztów wynikłych w toku postępowania.

D Z I A Ł IV

U Z G A D N I A N I E W A R U N K Ó W D O S T A W

§ 110. Organy naczelne administracji państwowej oraz centralne organizacje spółdzielcze, występujące z projektem branżowych warunków dostaw, kierują do Głównej Komisji Arbitrażowej wniosek o ustalenie treści tych przepisów warunków dostaw, co do których nie osiągnięto porozumienia z zainteresowanymi naczelnymi organami administracji państwowej i centralnymi organizacjami spółdzielczymi.

§ 111. 1. Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej zawiadamia zainteresowanych ministrów i właściwe zarządy centralnych organizacji spółdzielczych o terminie konferencji, zwołanej w celu uzgodnienia spornych przepisów, z wnioskiem o delegowanie upoważnionego przedstawiciela.

2. Jeżeli w wyniku konferencji uzyskano porozumienie, treść tego porozumienia, podpisanego przez uczestników konferencji, przesyła się jednostce występującej z projektem branżowych warunków dostaw.

§ 112. Jeżeli nie osiągnięto porozumienia i w razie niemożności uzgodnienia spornych kwestii przez Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej bezpośrednio z zainteresowanymi ministrami lub zarządami centralnych organizacji spółdzielczych, Prezes Głównej Komisji Arbitrażowej przedstawia sprawozdanie Prezesowi Rady Ministrów.

D Z I A Ł V

P R Z E P I S Y P R Z E J Ś C I O W E I K O Ń C O W E

§ 113. Ograniczenie dopuszczalności odwołań wynikające z § 67 ust. 2 dotyczy orzeczeń wydanych po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 114. 1. W sprawach, które do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wpłynęły do komisji arbitrażowej, lecz w których strony nie uiściły jeszcze opłaty, opłatę wymierza się i pobiera według przepisów niniejszego rozporządzenia.

2. Wniesione przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia rewizje nadzwyczajne oraz podania o założenie rewizji nie powodują obowiązku uiszczenia opłat arbitrażowych przewidzianych w § 105 ust. 3 oraz w § 108.

§ 115. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 1952 r. w sprawie organizacji państwowych komisji arbitrażowych i trybu postępowania arbitrażowego (Dz. U. z 1953 r. Nr 2, poz. 2 z późniejszymi zmianami),
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1954 r. w sprawie wysokości i trybu uiszczania opłat w postę-

powaniu arbitrażowym (Dz. U. Nr 16, poz. 60 z późniejszymi zmianami).

§ 116. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Finansów.

§ 117. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1960 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

149

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 28 maja 1960 r.

zmieniające rozporządzenie z dnia 17 marca 1949 r. w sprawie wykonania ustawy o podatku od wynagrodzeń.

Na podstawie art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. z 1949 r. Nr 7, poz. 41, z 1956 r. Nr 44, poz. 301 i z 1959 r. Nr 11, poz. 69) zarządza się, co następuje:

§ 1. W § 60 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 marca 1949 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. z 1949 r. Nr 15, poz. 98, z 1950 r. Nr 19, poz. 162 i Nr 43, poz. 390, z 1951 r. Nr 29, poz. 228 oraz z 1959 r. Nr 22, poz. 140) wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zwalnia się od uzupełniającego podatku:

- 1) jednostki gospodarki uspołecznionej, organizacje polityczno-społeczne, zawodowe i samorządu gospodarczego,
- 2) związki wyznaniowe oraz ich instytucje,
- 3) zespoły adwokackie,
- 4) pracodawców zatrudniających:

a) uczniów rzemieślniczych na podstawie umów o naukę zawodu,

b) czeladników w ciągu jednego roku od daty odbycia przez nich nauki zawodu w zakładach tychże pracodawców —

w stosunku do wypłaconych tym uczniom i czeladnikom wynagrodzeń,

5) pracodawców zatrudniających administratorów nieruchomości, dozorców domowych, pracowników rolnych i leśnych, pomoc-domową oraz bez względu na rodzaj zatrudnienia — rencistów w stosunku do wynagrodzeń wypłacanych tym osobom; przy czym — jeżeli chodzi o pomoc-domową — ze zwolnienia korzysta pracodawca tylko w odniesieniu do jednego pracownika tej kategorii.”

2) w ust. 2 skreśla się wyraz „administratorów domu”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. J. Kołe

150

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 31 marca 1960 r.

w sprawie ustalenia wykazu miejscowości, w których stosuje się tryb postępowania określony w art. 6 §§ 1—4 ustawy z dnia 22 maja 1958 r. o zastrzeniu odpowiedzialności karnej za chuligaństwo.

Na podstawie art. 6 § 6 ustawy z dnia 22 maja 1958 r. o zastrzeniu odpowiedzialności karnej za chuligaństwo (Dz. U. Nr 34, poz. 152) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się następujący dalszy wykaz miejscowości, w których stosuje się tryb postępowania określony w art. 6 §§ 1—4 ustawy z dnia 22 maja 1958 r. o zastrzeniu odpo-

wiedzialności karnej za chuligaństwo (Dz. U. Nr 34, poz. 152), a mianowicie: w województwie szczecińskim miasto Świnoujście.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: M. Rybicki

151

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 7 maja 1960 r.

w sprawie powierzenia Sądowi Powiatowemu w Łomży spraw o rozwód.

Na podstawie art. 5 § 2 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o zmianie przepisów postępowania w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 18, poz. 75) zarządza się, co następuje:

§ 1. Powierza się Sądowi Powiatowemu w Łomży, w województwie białostockim, rozpoznawanie spraw o rozwód dla okręgów Sądów Powiatowych w Łomży, Kolnie i Zambrowie.

§ 2. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 lipca 1958 r. w sprawie określenia sądów powiatow-

wych właściwych do rozpoznawania spraw o rozwód (Dz. U. Nr 43, poz. 210) w części dotyczącej przekazania Sądowi Powiatowemu dla m. Białegostoku rozpoznawania spraw o rozwód w zakresie właściwości sądów powiatowych w Łomży, Kolnie i Zambrowie.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1960 r.

Minister Sprawiedliwości: M. Rybicki